

**2007 YILI MERKEZÎ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2005 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU
TASARILARININ PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN. Sait AÇBA

BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)

SÖZCÜ. Sabahattin YILDIZ (Muş)

KATİP. Mehmet SEKMEN (İstanbul)

-----O-----

28.11.2006

İÇİNDEKİLER

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- .TÜRKİYE VE ORTA DOĞU AMME İDARESİ ENSTİTÜSÜ
- . EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
- . JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI
- .SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI

.....

.....

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Doğan.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bürokrasinin değerli mensupları; İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerine, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz çok güzel değerlendirmelerde bulundular, hemen hemen her konuya değindiler.

Ben de bu bütçe vesilesiyle, İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısına ilişkin bir iki önemli gördüğüm noktayı, Sayın Bakanın ve Komisyonun dikkatine sunmak istiyorum. Tasarının ne zaman görüşüleceği henüz belli değildir, yasalaşma takviminin ne olacağını bilemiyoruz. Ancak, komisyon görüşmeleri, Genel Kurul görüşmeleri sırasında dikkate alınmak üzere, Bakanlıkça, belki değerlendirilebilir, üzerinde durulabilir diye görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Tasarının geneline ilişkin bir değerlendirme yapmayacağım. Üzerinde durmak istediğim konular şunlar: Bilindiği gibi, Emlak Vergisinde yeni bir düzenleme öngörüyor tasarı ve Emlak Vergisini yüzde 100'e yakın oranlarda artırıyor. Özellikle, bina vergisindeki artışı değerlendirmek istiyorum. Bina vergisinde öngörülen artış, sorun yaratacak niteliktedir. Yerel yönetimlerin gelir yapılarının güçlendirilmesi, yeni gelir kaynaklarına kavuşturulması mutlaka şart, bunu anlıyorum ve bu anlayış çerçevesinde Emlak Vergisi oranlarında bir değişikliğe gidiliyor. Ancak, Emlak Vergisi değerlerinden kopuk olarak yapılacak artışlar, daima uygulamada sorun yaratmıştır.

Bildiğiniz gibi, Emlak Vergisi değerleri dört yılda bir belirlenmektedir. Dört yılda bir belirlenen bu değerler, ertesi yıldan itibaren dört yıl süreyle, Vergi Usul Kanunu'nun öngördüğü oranlarda artırılmak suretiyle uygulanıyor. Emlak Vergisi 17 milyon mükellefi olan bir vergidir. Şimdi dört yılda bir uygulanan bir değer artışında, değer artışları rayiç bedele uygun olarak belirlenmek durumundadır. Her ne kadar, bazı belediyeler bu rayici gözetmiyor ise de, rayice uygun olarak değer takdiri yapan belediyeler de vardır. En son, 2005 yılında bu değerler belirlendi, daha önce 2001

yılında belirlenmişti. Tabii, bu değerler belirlenirken, Emlak Vergisinde Hükûmetin artış yapmayı düşündüğünü hiçbir belediye veya Emlak Vergisinin değer takdir komisyonu bilmiyordu. Ona göre değerler belirlendi. Rayice uygun belirlenmiş ve ona uygun olarak Emlak Vergisinin tahakkuk etmiş olduğu beldelerde, bunun üzerine Emlak Vergisinde, bina vergisinde artışa gidilmesi çok adaletsiz sonuçlar yaratacaktır.

Benzer uygulama 2002 yılında yapılmıştır. 2001 yılında değer takdirleri yapıp, 2002 yılında uygulamaya geçildikten sonra, o zamanki hükûmet işin bu kısmını ihmal ederek, Emlak Vergisinde büyükşehirlerde bir artışa gitmiştir. Nitekim, bu artış, o zaman, bazı belediyelerde sorun yaratmıştır. Çünkü, rayice uygun olarak belirlenmiş değerler üzerinden hesaplanan Emlak Vergisini büyükşehirlerde yüzde 100 oranında artırdığınız zaman, haksız, adaletsiz bir uygulama yapmış olursunuz ve 2002 yılında, o zamanki hükûmet bir yasa çıkararak bu yanlışlığı düzeltme olanağını getirmişti. Hatırlayın, 2005 yılı değer takdirinden sonra 2006 yılı uygulamasına geçilince de, yine, şimdiki Hükûmetimiz 2006'da bir yasal düzenleme yapmak suretiyle, Emlak Vergisinde bazı yanlışlıkları düzeltmek amacıyla, özellikle indirim amaçlı bir düzeltme yapmak amacıyla bir yasa yapmıştı. Bunlar dikkate alınırsa, Emlak Vergisinde, bina vergisinde özellikle değer artışını doğru bulmuyorum. Eğer, bu artış yapılırsa, belediyelere, en azından yeniden bir değer takdiri imkânını sunmak lazım. O yapılmazsa, bu vergi artışı sorun yaratır.

Eğlence Vergisindeki kapsama, kahvehanelerin girmiş olmasını doğru bulmuyorum. Kahvehanelerdeki tarifeye baktığımızda, günlük 4 YTL, aylık 120 YTL ve yıllık 1 440 YTL'lik bir vergi ödemeye kahvehaneler karşı karşıya kalacaktır. Belki, birçok kentimizde, büyükşehirimizde bu vergiyi ödeyebilecek kahvehaneler vardır. Ancak, Anadolu'daki kahvehanelere bakarsak, Anadolu'daki kahvehanelerin bu verginin, bu tutardaki bir verginin mükellefi olması mümkün değildir, doğru da değildir. Biz, Özel Tüketim Vergilerini, sadece Hazineye gelir sağlama amacıyla düşünmüyoruz, bütün ülkeler düşünmüyor. Başka politika aracı olarak da Özel Tüketim Vergileri kullanılmaktadır. Örneğin, alkollü içkilerde veya sigaradaki vergiyi artırmak suretiyle, kişileri bu alışkanlıklardan vazgeçirmeyi hedefleyebilir hükûmetler ve böylece, bu vergiyi bir sağlık politikası aracı olarak kullanabilirler.

Kahvehanedeki Eğlence Vergisini, milletin kahvehaneye gitmesini önlemek amacıyla bir araç olarak düşünüyorsa Hükûmet, diyeceğim bir şey yok. Çünkü, 1 440 YTL'lik vergiyi Anadolu'da ödeyebilecek kahvehane sayısı yok denecek kadar azdır. Sanıyorum, Hükûmetin böyle bir düşüncesi olmaması gerekir diye düşünüyorum. Sanıyorum diye bir şey, Hükûmet adına bir şey söylemeyeyim tabii. Ama, bu vergiyle bu kahvehaneler kapanır, doğru bulmuyorum.

Konaklama Vergisinde de, Katma Değer Vergisinde bir indirim yapılmadığı sürece, sadece belediyelerin finansmanı amacıyla yapılacak düzenlemenin, turizm sektörüne olumsuzluk olarak yansıtacağını ifade etmek istiyorum.

Bu değerlendirmelerden sonra, ben, İstanbul'da yaşanan ve bugünlerde basına da konu olan ve bugün Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmelerde bazı arkadaşlarımız tarafından dile getirilen bir konuda, bir öneriyle karşınıza çıkmak istiyorum.

Konu, İstanbul'daki bir özel orman arazisinin imara açılmış olmasıdır. Mal sahibinin açıklamalarına baktığımızda "Burası özel orman statüsündedir" diyor, yani, özel mülkiyete konu olan bir yerdir. "Mülkiyet hakkı, Anayasanın güvence altına aldığı haklardan birisidir. Ben, bu mülkiyet hakkıma dayanarak, bu orman arazisini istediğim gibi kullanabilirim" açıklamasını yapmaktadır mal sahibi.

Öte taraftan, İstanbul gibi bir büyük kentin, bir metropolün akciğeri sayılabilecek bir orman arazisinin, ormanlık vasfının ortadan kaldırılması da doğal olarak, kent insanının tepkisini çekmektedir. Yani, bir yanda arazinin sahibi kişinin Anayasayla güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkı var. Ama, öte tarafta da, 10 milyonu aşan bir kentin yeşil alan ihtiyacından, oksijen ihtiyacından, yaşama ihtiyacından kaynaklanan bir hakkı var.

Bu, şunu gösteriyor: Demek ki, mülkiyet hakkının bu tip alanlarda, bu tip ormanlık alanlarda, özel orman dahi olsa, mülkiyet hakkının toplum yararına kullanılması gerekir değerli arkadaşlar. Yani, kamu, kişinin mülkiyet hakkını korurken, o kentte yaşayan insanların, o yeşil alana, ormana olan ihtiyacını da gözetmek, kollamak zorundadır. Bu iki hakkı telif etmek zorundayız, hiçbirini yok sayamayız.

Benim önerim şudur: Mahkemelerde bir dava olduğunu, yine, basından okudum, araştırıp incelemiş değilim. O dava nasıl sonuçlanır, bilemiyorum. Eğer, buralarda bir yapılaşmaya izin vermeyen bir karar çıkarsa sorun yok. Ama, diyelim ki, herhangi bir şekilde imar planının iptali gibi bir sonuç, eğer, önümüze çıkmazsa, Hükûmetin, devletin yapması gereken, İstanbul insanının yeşil alana, ormana olan ihtiyacını dikkate alarak, bu yerleri, bedeli mukabili, rayiç bedeli neyse kişiye vermek suretiyle kamulaştırmaktır değerli arkadaşlar.

İstanbul'da yapılaşmayla, İstanbul'da bu alanları imara açmayla, aslında, İstanbul'a kötülük ediyoruz. İstanbul'u eğer gerçekten kurtarmak istiyorsak, bu alanları korumak zorundayız, İstanbul'daki imar anlayışını yeniden gözden geçirmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bugünkü imar anlayışı bizi çıkmaza, İstanbul'u yaşanmaz bir kent haline dönüştürmeye doğru gidiyor.

Üçüncü ve çok kısa olarak değinmek istediğim konu da Trabzon'a ilişkin yerel bir konu. Trabzon, son dönemde, son üç beş ayı, yedi sekiz ayı kastetmiyorum, ama, son yıllarda diyelim, güvenlik yönünden, zaman zaman Türkiye gündemine oturan, bazı sorunları yaşayan bir kentimiz.

Şu anda, İçişleri Bakanlığımızın, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün, emniyet yönünden Trabzon'a yapmış olduğu takviyeyle, daha iyi, daha güçlü bir çalışma var. Trabzon'daki güvenliği, asayişini sağlamaya çalışan iyi niyetli bir ekip var. Bu konularda herhangi bir olumsuz değerlendirme yapmayacağım, öyle bir olumsuz değerlendirmem de söz konusu değil. Herkes canla başla görevini yapmaya çalışıyor, en iyisini yapmaya çalışıyor.

Ancak, Trabzon kentinin özelliğine bakarsak, yanındaki, yani, batısındaki ve doğusundaki ilçelerle olan mesafesini dikkate alırsak, bu ilçelerle birleşmiş bir kent görüntüsü vardır. Örneğin, doğusundaki ilk ilçe olan Yomra ile mesafesi 11 kilometredir. Arsin'le mesafesi 17 kilometredir. Hemen batısındaki Akçaabat'la mesafesi 17 kilometredir. Bunu daha genişletebiliriz. Bu ilçelerle Trabzon merkezi arasında birçok belde vardır, merkez köyler vardır. Bu anlayışla, bence, Trabzon'u ele almak gerekir diye düşünüyorum Sayın Bakanım. Trabzon'u belki bir büyükşehir statüsüne sahip değil, yasalar bu statüye sahip olmasına izin vermiyor. Bunu, şu anda bir değerlendirme konusu yapmıyorum, ama, emniyet yönünden, güvenlik yönünden, böyle bir statüyle Trabzon'un ele alınmasının çok yararlı olduğunu, gerekli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum ve İçişleri Bakanlığı ve diğer kurumların bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Hamzaçebi.